

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1882.

Kolozsvár, csütörtök, január 12

Tizenkettődik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenkettődik évfolyamának első, január-márciusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre 16 frt.
Fél évre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy óra helyben 1 „ 50 kr.

A „Kelet” szerkesztősége.

KOLOZSVÁRT, 1881. január 11.

Azon kikerülhetetlen tényről beszél mindenki, hogy katonáink ismét tűzbe mennek. Tegnap már megjött Kolozsvár-ra a rendelet, hogy a 62-dik sorszárd, mely székelv fukból áll és az 51-dik, mely Kolozsvár környékéről szedi össze a legénységet útra készen álljon, hogy még esetleg e hó folytatában a boszniai és hercegovinai területek biztosítására új állomás helyre menjen, kivülök Prágából, Brünnből, Salzburgból, Isztriából és Budapestről indítottak útra ezredek.

Semmi sincs, mi a nyugalmas fellegtelen békénél kívánatosabb lenne mostanság nekünk. Arra az útra tértünk a mióta saját ügyeink vezetését mi vettük kezünkbe, hogy a századok mulasztásai által támadt hiányok betöltésére minden erőnk igénybevételével, lelkiismeretesen vállaltva és buzgó munkájunk, s mindenesetre igen nagy baj volna, ha e munkában megzavarattunk. Ezen a bajt mindenki nálunk — mert bárha csak nem régiben is volt példa arra, hogy néhány meggondolatlan nagyszájú hazafi agitációjára akadtak épen a székelvöldön csapatok, melyek készek valának olyan vállalatba fogni, a minek, sem a káráról sem következményeiről fogalommal nem bírnak — de kétségtelenül meg vagyunk mindnyáján győződve, hogy a megkezdett jó munkának — saját állapotaink javításának — folytatására semmi sem szükségesebb, mint a nyugalom és béke.

Epen ezért néhány felvilágosító szóval tartozunk azokhoz a hírekhez, melyekkel mostanság telve van a levegő; csapataink mozgósításának híréhez.

Sok érdek tette kíváncsósá, hogy Boszniában állást foglaljunk. Közgazdasági érdek egyrészt. Ez iparral csak alig-bíró részekben kereskedelmünknek piacot nyerhettünk, piacot, mely az adriai tengerrel határos. A kiaknázatlan szűzföld bányamivelésre kínálkozott, az erdők kin-

csi kiaknázásra vártak, s a műveletlenül heverő földek bő kárpótlást ígértek azért, a mit erőben és pénzben belefektettünk. E szemponton kívül a folytonos herce-hurczát okozó magyarországi fajokonainál elégedetlenséget szító és élesztő Szerbia és Montenegro felett szerezünk magunknak egy támaszpontot, honnan türekvéseit ellenőrizhetjük, s cselekedeteit gátolhatjuk. Ily fontos okok miatt kelle rátenni kezünket e részre, kell megártása felől gondoskodnunk. A félmvelt nép azonban, melyet mindenfelől izgatnak csak nehezen szokik az új adminisztrációhoz, csak bajosan hajlik meg a rendeletek előtt. Most Krivoszicában, majd Trebinje felett a járattan hegyek között majd Ubliban támad egy-egy maroknyi embernek kedve a törvényes rend ellen felkelni és a montenegroi és szerbiai segítségbe vetett reményben garázdálkodni. Krivoszicában most a véderő kérdése miatt támadt a zavargás, melyből indult az egész mostani heccz. Összesen 3748 ember lakja e részecskét, kik az ublii lakosokat, mivel ezek a rendeletnek meghódoltak, tüzzel-vassal fenyegették. Az utóbbiak, ha nem engedelmessékednek, a mi katonáink által szorítottaknak, ha engedelmessékednek a Krivoszicaiak boszujának teszik ki magukat. Ebből a kezdetből támadt az a zavargás, mely a mi csapataink odahelyezését teszi szükségessé.

Az egész lázongó terület egy maroknyi s a mieink alig ötszázra becsülilik azoknak számát, kik fegyvert fogtak az ellenállásra. Ez a szám a montenegroi segítséggel összesen nem tesz ki többet 2000 embernél, kikkel szemben szinte 15,000 katonánk védi a mi területünket. Trebinje körül, hol a göczpontja van a mozgalmnak, teljesen és biztosan tartjuk kezünkben a völgyeket — s az egész dolog elnyomása nem lenne hosszabb egy gondolatnyinál, ha csak a te-rep által okozott nehézségek nem szolgálnának gátul, a sziklás, járattan utak, hegységek, hol nagyobb tömegekkel nem lehet mozogni.

Itt nincs szó, nincs kétség az iránt, hogy csapataink operációja sikeres lesz, — de mindenesetre gyorsnak kell lenni e működéseknek, főképp azért, nehogy az egész terület kedvet kapjon a zavargásra. Véraldozatról a mieink részéről alig lehetne beszélni, s úgy lehet, nagyon csendesen fog végződni ez az egész komédia — egyedül a pénzbeli áldozat lesz számbaveendőbb. Minthogy pedig közösgyűnk a hercegovinai és boszniai kér-

dés stán minket érdekel legközvetlenebbül, a költségek megállapítására a delegációk összehívásáraól beszélnek. Kisebb a kiadás is, meg jelentéktelenebb az ügy is, azonban sehogy ez szükséges volna, — s csupán azon egy esetben válnék figyelemreméltóbbá, ha elhanyagolás által — a miről most szó sincs — nagyobbá válnék.

Csapatainknak a mondott részre való szállítása nem egyéb most, mint óvó rendszabály, biztosítása a területnek s megakadályozása annak, nehogy a zavarokra untalan áhító Szerbia és a nyughatatlan, a mi területünk után vágyó Montenegro nagyobb mozgalmakat szítsion.

Egész nyugalommal vehetjük hát csapataink szállítását. Sokkal kisebb káliberű a dolog s sokkal erőleyesebben fogtak hozzá, hogy teljes rendet létesítsenek boszniai és hercegovinai birtokainkon, semhogy a békének, nyugalomnak számbavehető megzavarásától kellené tartanunk.

A közös hadügyminiszeri válság, a cseh hivatalos lapok szerint, még tovább is fennáll, s ezt ama feszült viszonyra iparkodnak visszavezetni, mely a hadügyér és törzskari főnök között állott be. A hadsereg eme két vezér egyénisége közti véleménykülönbségek való lehetnek, de a hadügyminiszternek legutóbbi hírelt „betegsége” a miniszterek megállapodásában rejlett, melyek Bylandt gróf nézetétől lényegesen eltérnek. Bylandt gróf által védett rendszabályok nem csak kielégítő intézkedések leendettek a hercegovinai esetleges bonyodalmak ellen. De ezenkívül a hadügyér még azt vélte, hogy a Hercegovinában s a Boccheban elrendelt katonai óvintézkedések csak akkor vezetnek gyors ís kimerítő eredményre, ha Ausztria-Magyarország biztosítja csapatai számára a montenegrói területen is az átvonulási jogot, ugy, hogy a műveleteket ez oldalról is megkezdhesen kezdeni a szükséges esetére. A hadügyminiszter ezen véleménye határozott kisebbségben maradt. De másrészt a jelen helyzet, melyben egy katonai nagyobb ació van készülőben, nem látszott alkalmasnak, hogy a hadsereg vezetésében változás jöjjön létre.

A Hercegovinába és Dalmáciába küldött csapatokra néve arról értesültünk, hogy az ott levő helyőrségek 6-7000 emberrel erősítettek meg. A csapatok egyelőre nem lesznek hadilábra állítva.

A horvát lapok a z ágrábi botrányról csak pár szóban emlékeznék meg és semmiféle fontosabb jelentőséget nem tulajdonítanak annak. A hivatalos „Narodne Novine” az egész eseményt

helyeit is széles vízrétegek jeleztek... a víz-özön szép napjai tértek vissza ismét közénk.

— Kicsónakázni akarsz? — kérdém nőmtől, — különben nem látom át... — Azt hiszed? — felelt s volt hangjában valami ingerkedő gúny. — Jere menjünk, eljatszom a te adagiódat.

Egy óra telt el boldogan zenével; ekkor aztán eszembe jutott, hogy öt-hat üzleti levél vár rám válaszatlanul íróasztalomon. Talán soha se ir az ember máskor, csak ha esik az eső; jaj a sürgött zaklatottaknak, mikor a melegség s a kék ég az erdő árnyába csalogat mindenkit. Az én kis nőm ott sürgött-forgott most a konyhában, felügyelt valami bélesre, mi kedvencz csomagom volt, s mit a szakácsné rendezesen elhibázott. Az én édes enyémnek van egy órai tenni valója, szóltam magamban, s neki indultam, hogy véget vessek azoknak az átkozódásoknak, mikkel alkalmasint el-árasztanak távoli levelező feleim.

Nem egy, de két óramat rabolta el ez a hitvány írka-fírka, s mikor visszatértem, nőm ott himzett az ebédő ablakánál. Arca eleven rózsaszinben ragyogott; felborzolt fejszáljain két-három esőcsepp tűndökült, — igazán imádásra méltó volt így, de — megvalloim — ezuttal nem jutott eszembe erre gondolni.

Tehát mégis kiűt járt: ez volt a legelső gondolat, mi fejembe ült; aztán: na lássuk, megmondja-e?

Ugyan miért is ne mondta volna meg? Csak kérdeztem kellett volna. De nem mertem.

— Esik még? — szóltam nagy ostobán. Az eső kérszerzett erővel tombolt s dühösen verdeste az ablaktáblákat.

— Látod, telet Amália mosolyogva. Szeretnél tán kimenni?

— Édes Ferdinánd, szolt gyöngéden, ülj oda le s fecsegtünk.

A déltán álomként haladt tova. Búszo voltam nőmre; az egész világnak szerettem volna tudtára adni, hogy a kicsikém szíllal s eső-

a következőkben adja elő: „A magyar vendégek Zágrábban. Csütörtökön (január 5-kén) d. u. a midőn a magyar pénzügyi bizottság tagjai a házi műiparkiallást mentek látogatni, az akadémiái épület bejáratánál vagy 30 „jog-párti” (Sztárcsevics-párti) tanuló várakozott rájuk s tüntetőleg kiabált feljűk s a kocskiba következő tartalmu czédulácskákat dobált: „Éljen Horvátország”, „Éljen a horvát Fiume”, „Éljen Sztárcsevics Antal”, „Éljen Kossuth Lajos.” A magyar pénzügyi bizottság tagjai ezen deákos demonstrációra mosolyogva fogadták, a horvát község azonban sajnálkozván a fölött, hogy a horvát deákosság ezen ténye által a horvát vendégszeretetet bemocskolta, ugyanazt határozottan elítélte. „Az ellenzéki „Pozor” el nem itéli a botrányt, hanem egész szárazon csak azt említi fel, hogy a magyar vendégeket harmincz tanuló az ismert felkiáltásokkal fogadta s ily tartalmu papirszelvényeket dobált a kocskiba. A pályaudvarban pedig a város polgármestere sajnálatát fejezte ki a történetek felett.

KÜLFÖLD.

Miután a meglepetés, melyet Berlinben a császár proclamatioja okozott, némileg megszűnt, azon okokat s a czélt iparkodnak kipróbálni, melyek a kabinet-rendeleti politikát szűlték. Egy részről a proclamatioban nem látnak mást, mint a bizalom és elismerés nyilatkozatát a belügyminister iránt, mások ismét e nagyfontosságú proclamatioban új választásokra és pedig nem csak a külsőhöz levő landtagi, de új parlamenti választásokra is vezető közvetlen lépést látnak. Sőt még külsőhöz álló nagyobb mérvű személyváltozások előjelét vélők fölismerni a császárí proclamatioban. Végre még azon vélemény merült fel, hogy a rendelet nyílt válasz ama bírálatokra, melyeket a liberális pártvezérek a reichstag megnyitójá beszédre hoztak. Mind-eből eléggé kitűnik, hogy Berlinben a lehangeség általánosn emélyedett s csakis a „Nordd. Allgem.” tapasztalta, hogy a rendelet élénk örömet szült Berlinben.

A reichstag tegnapi előtti ülésében, mint az előre látható volt, a császárí rendelet nem maradhatott érintetlenül. Richter képviselő constaltta az új praxist, hogy az uralkodót minden vitába belevonják. Bismarck herceg azonnal elhagyta a termet, mihelyt Richter beszélni kezdett. Richter beszéde tehát mintegy monolog hangzott el. Lehet, hogy a cancellár ma válaszolt.

A francia kamara tegnap délben 2 órakor ült össze ez évi sessiójának első rendes ülésére. Sem megnyitóbészéd, sem pedig a miniszterium nyilatkozatát nem ad. A mint a kamara megalakul, azonnal beadatnak az előterjesztések az alkotmány revidioja s a tanács reformja iránt. Előkészületben vannak a budget, egy tör-

— Én nem; és te?

— Oh én sem, felelt vidáman felkaczagva.

Az jutott eszembe, hátha csak épen kinyitotta az ablakot, hogy szellőzzék s kezdtem magamra zsörtölődni azért a sok ostoba gondolatért, mi tegnap estétől kezdve egy gyűrt.

— A salomba felejtettem a kosaramat, szolt Amália, nem hoznád el édesem?

A salomba menet az előszobán kelle keresztil mennem; kinyitottam az ajtót: az én kis nőm piezi lábnyomait ott találtam a perrontól a konyháig, mindenütt nedves foltok s a félig nyílt ajtón át ott véltem látni esőköpenyét a tűz elé akaszva.

Bizonyos tehát, hogy kiűt járt, szóltam magamhoz. Ugyan micsoda érdekből titkolhatja el előlem? Mig e gondolatot megforgattam elmémben, kezem Amália kosarára emeltem: de a benne levő tárgyak megpillantására azonnal megváltozott gondolatim menete. Apró kis flanelle s indiano darabkák voltak benne, mindenféle színből, réklis s fejkötőcsuké...

— A mig nincs gyermekünk — magyarázta nekem kis nőm, — engedj a községi szegény gyermekek számára dolgoznom; ez szerencsét hoz nekünk, s később ugys, ki tudja, lesz-e időm ilyesmire?

Bizonyosan kiűt járt, de csak hogy jótékonytágot gyakoroljon. Ugyan hogy is nem jutott hamarabb eszembe? Azért titkolta el, hogy jót tegyen. Szívem örömtől s büszkeségtől tuláradt; s mikor kosarát átadtam, megcsókoltam az érte kinyúlt kacsót.

— Édes Ferdinánd, szolt gyöngéden, ülj oda le s fecsegtünk.

A déltán álomként haladt tova. Búszo voltam nőmre; az egész világnak szerettem volna tudtára adni, hogy a kicsikém szíllal s eső-

Hirdetési díjak.

Egy négyszög esztiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűlvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36. Hasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Hasenstein et Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések f. v. irodája Budapestben Servitátor 8. sz.

Újtitlii csikhek

gármond aora után 25 krajcarát fizetendő.

vényjavaslat munkaképtelen munkások ellátása iránt; egy törvényjavaslat az algiri katonai szolgálat rendezése s a tengerészeti szolgálati idő redukálása tárgyában. A communardok 18-ra új demonstratiót terveznek.

Fellette érdekes a Neue Freie Presse párisi levelezőjének azon hire, mely szerint Hohenlohe herczeg, a párisi német követ több ízben megkereste Gambettát, hogy a politikai vét-kések kiszolgáltatása iránti nemzetközi meg-egyezsésh hozzájáruljon. Gambetta azonban kijelentette volna, hogy ez ügyben csakis Angliával egy értelemben fog cselekedni.

Az egyiptomi kérdésben Anglia és Franciaország újabb időben a maguk kezére kezdenek igen feltűnően dolgozni s a khedivhez intézett együttes jegyzékük ugy van tartva, mint ha más hatalomnak éponséggel semmi szava, joga és érdeke nem volna az ottani állapotok tekintetében. Külügyi kormányunk más nézetén van s azt tartja, hogy az összes hatalmak határozhatnak csak egyiptomi ügyekben, nem pedig csupán egyesek.

BUKARESTI SZEMLE

„Rosetti lemondását a király elfogadta.”

Ez jár szájról-szájra, ezt beszélik a politikai körökben, a szalonokban, a vendéglőkben és kávéházakban egyaránt. Nem csak Rosetti ur el-lensei, de a legjobb barátai is beszélik, sőt az udvarnál sem tagadják, hogy gróf Hoyos László látogatásának egyik főczéja a királynál az volt, hogy megmondja ő felségének a román királynak azt, miszerint ugy Bécsben mint Budapestben nem csak hogy szívesen vennék Rosetti ur visszalépését, hanem egyszersmind az őszinte barátságos politika zálogán tekintenek azt Románia részéről. Gróf Hoyos határozattan kijelentette Károly királynak, hogy ugy Bécsben, mint Budapestben nagyon jól ismerik Rosetti urnak monarchiánk elleni fondorkodásait és az erdélyi román agitátorokkal paktálását. A király bámulit a gróf követ felfedezéséin és biztosítottta, hogy távozni kell mindazoknak környezetéből, kik a jó viszonyt monarchiánk és Románia közt alásnai akarják.

Alig hogy gróf Hoyos távozott, a király azonnal magához hivatta Bratianu miniszterelnököt és kijelentette neki, hogy „miután Rosetti lemondását elfogadta, gondoskodjék belügyminiszterrel, de olyanról, a ki nemcsak Románia, de Ausztria-Magyarország bizalmát is megérdemli.”

Románia egyedül Rosetti urnak köszönheti megáláztatását, Rosetti ur fogalmazta a trónbeszédet, ki Ausztria-Magyarországot oly gyengének ismeri, a mint azt neki Diamandi Manoli ur Brassóából és Bratin ur N-Szebenből lefektették.

Hogy Rosetti ur nagy agitátor, egy meg-

vel dacolt, csakhogy jótékonytágot gyakorolhasson másnál; ugy szerettem volna, hogy tudja, minő érzelmeket keltett bennem jámborsága... Az ebédnél már ki is furta az oldalamat.

— Nos hát ugyan mi mindent beszéltek neked kedves szegényeid a reggel? szóltam nyájasan tekintve rá, mig ő a salátát készítette.

— Semmitse! felelt, miközben az ébenfa villát az élénk zöld levelekre tette rá; az ilyen időben, ha csak épen ébhájjal nem kinlódik, a kinek nincs eszipője, nem adja rá a fejét, hogy a mi elszigetelt házikónkhoz törje magát az erdőn át.

Ugy éreztem, mintha hideg ámulat borzongana végig rajtam. Amália átnyújtotta a salátát.

— Nem vagyok éhes, mondám szárazon. Beteg vagy édes barátom? kérdé nyug. talankodva.

— A fejem fáj, válaszoltam. Csak kellett valami ürügyet hazudnom. Tehát eztán mi is oly utálatos komédiát fogunk egymással szemben játszani. Egymással szemben tehát eztán nem lesz egyebünk mint gyanu, hazugság? A szívem is bele nyíllott a mint rá gondoltam.

— Az igaz halvány is vagy édes szívem, szolt nőm, miközben fölkel s egész közelről vett szemügyre, mig kezét vállamon nyugtatá. Lásd, egész nap be voltál zárkózva s az pedig nem tesz jót az egészségednek. Nem kérsz egy kis gyümölcsöt? Várj, majd magam csinálók neked egy csésze jó teketét.

Hagytam, hadd beszéljen, hadd tegyen, a mi neki tetszik: ez a rendkívüli lélekjelenlét, ez a magasfoku keteszintűség egészen elkábitott.

(Folyt. köv.)

testestül forradalmár és kitűnő forradalmi pro-
cesszió rendező, ezt még ellenfelei sem tagad-
ják, de hogy benne az államférfiai tapintatos-
ságból még csak egy szikra is volna, ezt egy
bónap óta már barátai is tagadják. A mily ma-
gasan állott volt pártja előtt, oly kicsiny-
nyé törpült, ő lehetetlenné tette magát; el-
vezette befolyását, tekintélyét és népszerű-
ségét.

Az a hír, hogy Rosetti ur a királynak azt
ajánlotta volna, hogy menete fel az egész Bra-
tiano kormányt és bizza meg Lascar Catargiut,
volt londoni követet egy új kabinet alakításával,
ez nem áll.

Rosetti ur sokkal jobban lejárta magát,
mint sem hogy a király egyhamar meghallgat-
ná az ő tanácsát, de másrészt sokkal jobb ha-
zafi Rosetti ur, mintsem hogy fel lehetne róla
tenni, hogy azt a férfit ajánlja Románia
ministerei-nőkévé, ki csupán beszűbül képes az ál-
lam titkait nyilvánosságra hozni.

BELFÖLD.

VIDÉKI ÉLET,

Szászváros 1882 jan. 9.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Az idők megnövekedett járásának jellemző bi-
zonyosága a sok tolvajlasi és betöréses eseten ki-
vül azon körülmény is, hogy bárha már benne
is vagyunk a farsangi évadban, még csak most
indult meg itten bizonyos bágyadt mozgalom az
idei bálók érdekében.

Az első bált e hó 28-án a lövő egylet ren-
dezi. Ugy értesültem, hogy a nevezett egylet
választmányának egy tekintélyes része, okulva
a megelőző évek tetemes deficitjén, azon haj-
totta an idén e bálakat megtartását; azonban a
többség nem méltatta a kisebb rész nyomós ar-
gumentumát kellő figyelemre s a bál megtartására
szavazott. Tartunk tőle, bár nem óhajtjuk, hogy
a minoritás aggodalma, mely szerint az ideai bál
is deficittel végződik, beteljesül; mert, eltekintve
a jelenleg uralkó mostoha viszonyokat, e bál
iránt az utóbbi évek tanuskodása szerint meg-
lehetősen megcseppant az érdeklődés.

Annál vérmesebb kilátásaink vannak a febr-
ruár 11-re tervezett bál iránt. Ezt az év. ref.
Kuntanoda tanítói személyzet és ifjúsága ren-
dezi az ugynevezett szegény tanuló alap javára
és pedig tombolával szökeközte. A jó hír, me-
lyet az ifjúsági bálók a múltban kivívtak, és a
közönségnek azok iránt tanúsított eddigi érde-
klődése azon következtetésre jogosít fel, hogy re-
ményeink megvalósulnak s a február 11-iki bál
ez évben is legkimagaslóbb pontja lesz farsan-
gi életünknek.

E bálakon kívül még a katolikus és a
lutheránus egyházak tartatnak egy-egy tánczvi-
galmat egyházi célokra. Hallomás szerint ter-
ven van egy altiszti bál is. A farsangot itten
szokás szerint a szász „Lidertafel” hushagyó-
keddi bohóczestélye fogja bezárni.

A himlő, mely decemberben egész jár-
ványként lépett volt fel, ma már csak szörvá-
nyosan fordul elő s e kedvező körülmény foly-
tan a tanítás a helybeli tanintézetekben ismét
megkezdett. Talán nem lesz érdektelen, ha föl-
említem azt, hogy a takarékpénztári intézmény
ugy a Kuntanodában, mint az állami leányiskolá-
ban az újjévet elebe lett léptetve. S hisszük,
hogy a jó példát nem sokára a többi iskolák is
fogják követni.

Alig távozott el körünkbeli a Nyéki János
szintársulata, helyette, habár csak rövid időre is
— a Szabó Anté váltotta fel. E körülményből
igen öröndetes tanúságot lehet levonni. Azt t.
i, hogy városunkban a magyar intelligens elem
lassan bár, de folyvást öröndetesen gyarapo-
dik. Csak a legközelebbi időben is több tiszt-
es család tette át lakását városunkba megyénk ta-
volabbi helyeiről, részint gyermekeinek nevelte-
se, részint pedig a könnyebb és olcsóbb vá-
rosi élet szempontjából. S nagyon meg vagyok
győződve a felől, hogy ez öröndetes kezdetnek
már a legközelebbi jövőben meg öröndetesebb
folytatása lesz, főleg ha az állami leányiskola
felső leányiskolává egészítették ki.

Hát ha még hazafias kormányunk is segít-
ségünkre jőnne az által, hogy a neftán tres-
desbe jövő állami hivatalok betöltésénél tiszta
magyar egynekét alkalmazna? Akkor bizony
rövid időn megérhetnők azt, amit kevéssel ez-
előtt alig mertünk remélni, hogy t. i. Szászvá-
rosban már legközelebb egy szép számú intelli-
gens magyar osztály képződne.

Adja isten, hogy úgy legyen!

r. l.

Erdővidék, január 9. 1882.

(Bál. — Himlő. — Enyhe időjárás.)

A mióta Baróth faluvá lett, azóta Vargyas
mind inkább kezd városiasabb szint ölteni. Nem
akarnak ezzel Baróth érdemeiből levonni, de
meg kell vallani, hogy a mióta az új politikai
felosztás megtollazta őtet az igazság szolgálta-
tásnak labon gondolkodó jószágaitól, azóta bi-
zonyos zsibbadtság vett erőt társadalmi életén is.

Nem csuda hát, ha a vidék népes közsé-
gei egy kissé érezni kezdeték magukat, s olyan
városias poszturát vágat, melynek salutorozni
musszaj. Hanem hát most veszem észre, hogy
egy kissé félre kalimpaltam tulajdonképpeni tár-
gyamtól; — mert hat én a tegnapi Vargyasban
tartott — kosaras tánczvigalomról akarok tudós-
tást írni, melyet ottan az iskolatermekben annak
könyvtára javára rendeztek. Hogy egy kissé logi-
cus is legyen, hát nem megelőzték-e ebben a mi
Baróthunkat a Vargyasait.

Azán ez a bál nem is afféle közönséges
helyet foglal el a bálók krónikájában. Hiva-
talos volt ebbe Trefort miniszter ő nagyméltó-
ságn kívül miniszteri tanácsosok, főispánok or-
szággyűlési képviselők stb stb. természetesen
azok, a kik a tanügy iránt hivatalukon kívüli is
érdeklődnek. Ezek bizony mind nem jelentős

meg; a kilencvenkilenc okok egyike a
nagy távolság miatt főként, de megjelent a vi-
dékéről egy oly intelligens publikum, melyely bár-
melyik kiavárosi bál is dicsekedhetnék. Itt volt
Udvarhelymegye főispánja méltóságos Dániel
Gábor ur mindenki által tisztelt nevével, erős bi-
zonyossággal annak, hogy ő méltóságai a nevelés-
ügy iránti érdeklődésben és demokrat gondola-
tokban az első között is első. Sőt azt mon-
dom, hogy itt voltak sokan, a kik nem voltak
is itt. A jótékony célt szíves adományok küldé-
sével segítettek az ilyenek, hogy többet ne em-
lítsék, miniszteri osztálytanácsos méltóságos Ha-
jós János ur 5 fnt adománnyal gazdagította az
iskola könyvtárát.

Maga a táncmulatság egyike volt a leg-
sikerültebbeknek. Fesztelen jó kedvet láttunk
mindenütt s magam is tánczra kerekedtem, ha
azok a tűzvérű fiatal leánykák — ha máséket
nem — egy kis felpityyestett ajakkal tudtára
nem adnak az embernek, hogy „ha megházaso-
dol, sokat ne kóborolj” tehát ne is tánczolj.
Hija! nekünk is volt s lesz még becsültünk
majd ha az arany fiatalág nem jelenik meg
ily szép számban. Nem óhajtom azonban, hogy
ez sokszor történjék.

Szomorúság és öröm oly gyakran felmerül
a változásai az életnek, melyek ugy egyesek
mint a társadalom életében sokszor rendeznek
akaratlanul is természetiszerinti ünnepélyeket.
— Szomorúan kell konstatalnom, hogy Erdővi-
déken a himlőjárvány — különböző alakjaiban
nem egy szűllőnek keeserítette meg ünnepét és
ünnepszándját. — S hogy folyton terjed, bizonyít-
ja az, hogy közelebből oly községekben lépett
fel, hol eddig nem is jelentkezett. — Be szép az
az egészségtügyi törvény ott a többi elméleti
törvények sora között. — Végrehajtása hol ké-
sel az éjjli homályban? — Lett-e vagy egy szű-
lő megbántott, hogy öt éven aluli gyermeket
nem gyógykezeltette? Történik-e ragályos be-
tegségek alkalmával temetés, hol a falunak ap-
taja, nagyja jelen ne lenne, legyen az difteritis,
hőjagor vagy veres himlő stb. — Bizony! bi-
zonyos mondom, hogy az állam egészségtügyi a ha-
tóságok részéről az ember egészségtügyével szem-
ben száz százalékos részvétel nagyobb előnyben

Időjárásunk oly enyhe, a milyenne az öreg
emberek sem emlékeznek. Havunk csaknem
sommis. — A bundát inkább a megmolyosodás
mintsem a hideg ellen vesszük elő. Félünk,
hogy a fekete karácson, fehér husvét követi.
— Adná Isten, hogy csalódnánk.

r. levelező.

Gyalu, 1881. jan. 9.

A gyalui Veres-Kereszt fiók egylet folyó
hó 8-án tartotta meg az egylet alapja javára
jótékony ezélu tánczestélyét. Gróf Eszterházy
Kálmán úr elnökű ő nagysága rendezte, a mi-
nek megemlése is már a sikerrel beszél.

A várkastélyban volt feldiszipa a nagy
tánczterem igen díszesen és izletesen, melyet a
vidék és Gyalu intelligens közönsége töltött meg.
A franciaia négyest 30 pár táncolta, Salamon
János kitűnő zenekara mellett.

A nők között ott láttunk Eszterházy Kál-
mánné ő nagyságát, mint elnökűt. Ott voltak
Eszterházy Anna, Irma és Ágnes comtesek,
Klein Sónia k. a., Rosenberger Ignác é, Som-
kereki Gusztáv, Csákány Ádám, Csákány
Vilma k. a., Kolmer Hermanné, Kónya Jánosné
Vistából, Kónya Mari és Ilona Vistából, Szűcs
Péterné és leánya Járaból, Péchy Elekné, Bilus-
ka Róza, Póli és Otti k. a., Merza Teresi k. a.
Molnár Etelka k. a., Surján Ilona tanítónő.

A bál anyagi sikere is kedvező volt, miről
a bizottság végelszámolás után megteszi je-
lentését. d. f.

A divatos székelyek.

Sepsi Szt. György, 1882. jan. 10.

Nem frakkról, klakkról, pantalonról aka-
rok írni. — A székely ezeket alig ismeri. Pe-
dig hát ezek is épen ugy feltűnnek a civilizá-
ciónak, mint a cukor és kávé fogyasztás. Leg-
alább sokan így hiszik.

Nekem azonban fontos okaim vannak más-
kép vélekedni. Ezen vidéki levél felírata sem
többet, sem kevesebbet nem akar jelenteni mint
azt, hogy mi székelyek az utóbbi időben rend-
kívüli módon divatba jöttünk. Eddig leginkább
székely embert soha nem látott adomagyfűtők
foglalkoztak velünk, adván szájunkban oly ékes
kifejezéseket, a melyeknek hallatára a legbár-
gyabb székely is hanyatt vágta magát. Most
egyszerre mindenki kezd velünk foglalkozni.
Honnan van mind ez? Pedig a székely embert
ma is ugy bámulják Budapesten, mint akár a
medvét. Valami rendkívüli arczu, modoru, vi-
seletű nationak képzelik. Leleményesebbnek, de
együttal ügyetlenebbnek tartják, mint a magyar-
országi alföldi népet. Ha ide vetődik vagy egy
magyarországi atyafi, rendesen lenéz elébb, ké-
sőbb azonban megszokta adoi magát. Minap ne-
hány hétfalusi csángó bíró rándult Budapestre,
hogy a szász atyafiak által elidegenített erdő-
ket visszaszeressék. A budapesti lapok oda vol-
tak a bámulattól.

Hogy is ne, mikor a ludat is battynak
néző reporterek ily embereket sohasem láttak.
Meg is írták azonnal lapjaikba, hogy hét székely
bíró idű a fővárosban nemzeti viselői kö-
ben. Pedig a valóságban csak a hét bíró
felel meg, a többi egyszerűen nem igaz. Büsz-
kék vagyunk beszenű eredetű fiokokainkra,

a kik a tömösi csatákban együtt küzdöttek ve-
lünk s kiket ma is a legtisztább honszeretettel
kesit a magyarság eszméjéért, a kik miveltésé-
tekintetében büszkén kiállják a verseny Magyar-
ország bármely vidékén lakó népével, de hogy
az volna a székely viselet, a mit ők Budape-
sten bemutattak, az nem áll. A csángók visele-
te o l a h o s. Mi háromszékiek, csak ha szólnak,
akkor tudjuk megkülönböztetni az oláhtól, ha
jobban tetszik a rómatól. Egyetlen hibájok, hogy
viseletükben nem székelyesednek. Minthogy a
székelyek közt egyetlen lutheránus sincs, a hét-
falusi csángók pedig mindnyájan lutheránusok,
ez a két fajt meg lehetöns elválasztotta egymás-
tól. Csak a nemzeti érzület maradt mindig kö-
zös. Egyebekben a szász atyafiak diktáltak ne-
kik. A csiki és háromszékie székelyek határőrök
voltak, katonai szellemben nevelkedtek, a mi-
nek nagy befolyása volt a társadalmi életre is.
A csángók a szászok jóvoltából mentek voltak
a katonaskodástól. A régi szellem mind o napig
megmaradt. A csángók ma sem érintkeznek a
székelyekkel. Oly ritkán látnak vagy egyet, mint
akár a budapesti reporter

Divatba jöttek a székelyek, főleg mióta a
sepsiszentgyörgyi szövetségi és ipartanmühely,
továbbá az első székely szövögyár felállott. Ne-
vezetes momentum a székelyek életében. E kö-
rűlménynek köszönhetni, hogy főleg nők, azóta
különös figyelem tárgyai. Mi férfiak ezért egy-
általában nem vagyunk feltékenyek s talán még
akkor sem lennénk, ha olyanoknak ismernék
őket, mint a milyenek valóban. A ki pl. a szé-
kesfehérvári kiállításról szerzett tudomást a szé-
kelynek munkásságáról, vagy egyáltalában akár-
melyik kiállításról: az alig szerezte magának fo-
galmat arról a szorgalomról és örökös foglalko-
zásról, a mely őket a magyarországi és a többi
erdélyi nőktől megkülönbözteti. A székely nő
sohasem lebzsel, az mindig talál magának fog-
lalkozást. Nálunk nem tudják mi az a gyapju
eladás. Itt a termelt gyapjut minden háznál fel-
dolgozzák. Csikban nagy mennyiségű kendert
termelnek, a melylyel a lakosság egész télen át
foglalkozik. Egy részét a ház szükségletére dol-
gozzák fel, a többséggel csere-kereskedést foly-
tatnak. Tudvalevő dolog, hogy Csikban a gytl-
mölcs nem érik meg, sőt a hagyma is csak szór-
ványosan termesztetik. Épen ezért a háromszékie
asszonyok leginkább őszel nagymennyiségű
aszu gyümölcsöt, hagymát stb. visznek Csikba
és kiserélik kenderrel. A termelt kender tehát
mind értékesítettik. Nagyobb fizem mellett jutna
kender Bakay Nándor urnak is, így azonban a
kender összeszedésével a háromszékie nőket rü-
vidítené meg.

Divatba jöttek a székelyek főleg mióta a
kivándorlás híre bekalandozta egész Magyaror-
szágot. Azóta többen léptek sorompóba ezen ki-
vándorlást megakadályozni, vagy legalább mas
irányba terelni. E kérdésnél is sokkal nagyobb
a füst, mint a tűz. Orvosságot is ajánlanak quan-
tum satis, csak hogy a székely ezeket nem ve-
szí be.

A székelymentők egyik legiója, mindig azt
fűrkészi, hogy miért vándorol ki a székely? Ho-
sszasz analysis után aztán rájút azon okra,
hogy a földbirtok el van darabolva; nincs elég
munka stb.

A másik legió folytonos kitelepítésen tūri
a fejét, míg a harmadik iparost akar minden
emberből csinálni. Ha mindezen dolgokra meg
akarnék felelni, akkor ciklem egy vidéki levél
határát igen túllépne. Ezuttal csak ennyit hozok
fel: ismervé a székely embernek az éghajlat és
más természetis orók által befolyásolt természe-
tét, az soha sik téren, milyen pl. a nagy ma-
gyar alföld, nem fog megteleplülni. Erdőt és
kristály tiszta forrásait sohasem fogja az alföld
nádasaival, vagy a Tisza vizével fölcserélni.

Munkát saját országában is kapna eleget,
de heves véralakata folytonos mozgásra ingerli,
miért is túl munkát csak télen képes végezni,
mikor az éghajlati viszonyok inkább megenge-
dik. Szövéssel a székelyasszony csak a téli hó-
napokban foglalkozik, tavasszal az osztovátá a
szin alá kerül és ott marad egészen késő őszig.
A mező, a szabad természet az ő életét eleme.
A sepsiszentgyörgyi szövö tamühely vezetői bi-
zonyíthatják azon állításomat, hogy nyári hóna-
pokban alig képesek a szövészekben tartani a
munkásokat, míg télen kétszer annyi munkát jó
kedvvel végeznek el. Kőfaragó munkára mult
évben is 50 olaszt hoztak megyénkbe. A szé-
kely kőfaragó csak tavaszig dolgozott, aztán
mind megszökött, pedig a kőfaragás által ütször
annyit keresethet volna, mint mezei munkával.
Egyik olasz kőfaragót biztattam, hogy fogadjon
fel székely fűntak és tanítsa meg mesterségére.
Biztatásomra azt felelte, hogy próbálta, de a
székely nem képes tavaszon tul egy helyhez kö-
tött munkát dolgozni. Ime a kivándorlásnak
egyik oka.

Ha saját mezei munkájával valóban a
székely, bemegy a szomszéd „Moldovába”, hol
a munkás kézre nagy szükség van. Ott marad
késő őszig és akkor visszatér családjához. Kűn
csak mester ember marad. A székely kivándor-
lásnak törvényileg való megakadályoztatása, egy
volna ezen faj semmivő tételével. Aztán az a
kivándorlás nem is terjed ki az egész székely-
földre. Leginkább csak Csikból és Háromszék
felső vidékéről mennek ki, de ezen kimentel,

mint jelzém, csak bizonyos időszakra szorítkozik,
tehát nem identicus az Amerikába való kíván-
dorlással. Óhajtanám, hogy jövőben a székely
kivándorlással foglalkozók a moldovai és buko-
vinai csángó nép betelepítésével foglalkozzanak.
Csónka Bonka.

Karácsonfa karácson után a három- székie női háziipar-tanmühelyben.

Tegnap este — január 8-án — egy szép
és a maga egyszerűségében igazán megható je-
lenetnek voltunk tanui. Mielőtt azonban e ritka
jelenetet röviden vázolnám, megemlítem, misze-
rint megyénk szerte tisztelt főispán, Pécsa
József ur ő méltósága, a S. Szentgyörgyűn fel-
állított háromszékie női háziipar-tanmühelyt és
az azzal kapcsolatos szövődét meleg pártfogá-
sával s kiváló érdeklődésével szerencsétlété és
szerencsétlété. E nagyra becsült magas pártfo-
gásnak köszönhetik ezen intézetek ama szom-
betűnőleg gyors előhaladásukat, mit az utóbbi
időben mindnyájunk örömére tettek.

A karácsoni szűnődő az intézet növendé-
kei mindnyájan haza távoztak volt az édes ott-
honba, a szeretett családi körbe. E körűlmény
az intézet nemes szívt védnőket, főispán ő méltó-
ságát megalotta abban, hogy szerény védő-
cselit a szokott időben részesíttesse a karácson-
fa örömeiben. Azonban a gyöngéd figyelem ta-
lált más kedvező alkalmat, a jószág és szeretet
nemes munkáját érvényre juttatni.

A méltóságos főispán és az igen tisztelt
igazgató ur előleges intézkedéseik folytán, a
szerény ünnepély megtartására a szorgidő első
vasárnap estéjét tűzték ki. E nap estéjén szű-
lők, érdekeltek és ügybarátok számosan jelen-
tek meg az intézet helyiségében, igazi részvét-
el oztakozni a növendékek ártatlan örömeiben.

A szeretet fája a tágas tanterem közepén
volt felállítva, feldiszipa a száz meg százféle
csere-becséssel s a körülte elhelyezett kisebb-
nagyobb értékű ajándéktárgyakkal. A szeretet
ragyogó fáját tágas félkörben vették körül, a
vidám arczu növendékek. Ott állott a szeretet
növendékei közt az intézet derek igazgatója,
gépészmrnök Binder Lajos ur; ott voltak az
intézetnek többi személyzetei és ott volt a sze-
retet fája mellett a szeretet embere: főispán ő
méltósága is.

A lassú zsibongást néma csend váltotta
fel és az ünnepies csendben felhangzott a mel-
lakteromban a ref. egyházi dalárdának szabá-
atosan összhangzó éneke. Az ének végeztével a
mélt. főispán ur emelte fel szavát, lelkes, me-
leg és szeretetteljes szavakban, melyek mélyen
meghatották az összegyűlteket.

A beszéd után az igazgató ur felolvasta a
karácsoni ajándékdíjak részesülendők névsorát.
E névsorból az igazgató ur szeretetteljes gyöng-
géd figyelmre a szövődé és ipartanmühely egyet-
len növendékét sem felejtette ki. Mindenki ka-
pott — anyagi helyzete szerint — valami ki-
sebb-nagyobb értékű ajándékot. A szegény sor-
suk legtöbbször egy egész kötőtűt, a többi-
ek pedig más egyéb tárgyakat kaptak.

A névsor felolvasása után, az igazgató vá-
lasztmány titkára tiszteletes Révay Lajos ur tar-
totta a növendékekhez egy szép buzditó és lel-
kesítő beszédet. Ekkor kilépett a növendékek
sorából egy csinos leánya s jól hangsúlyozott
rövid beszédben köszöntö meg a mélt. főispán
urnak irántuk tanúsított magas pártfogását, atyai
jószágát. Ezt követte az ajándékok kiosztása,
mialatt a dalárda szabatos dalai gyönyörködte-
ték a vidám társaságot.

Azonban ezzel még nem lön befejezve az
estély öröme. A tanítónők és feltgyelőnő kis-
asszonyok, a házi asszony, az igazgató ur pe-
dig a házi gazda szerepét vették fel, s az öze-
vehalmazott mindenféle étkekkel kedveskedtek
vendégeiknek, mialatt felhangzott a várva-várt
zene s a leánykák vidáman tánczoltak egy-
mással.

Ez este a gyermekeknek és szülőknek örö-
mestélye volt. Áldja meg a jó Isten mind azokat,
kik igénytelen gyermekeinket becses pártfogá-
sukban s nemes lelki szíves jószágában része-
sítették. Adjon az Isten ezen intézeteknek, s
ezen intézetekben a székely nemzetnek oly elő-
haladást, mint a minőt lelkes pártfogók szívükből
óhajtanak. s a.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

Az írói és művészi tulajdon jog
érdekében hozott tegnapi ítéletet a főváros-
ban az V. ker. járásbíróság, a mely remélhető-
leg praecedensül fog szolgálni jövőben ama gy-
kori visszaélések ellenében, melyeknek minden
író, művész és szerkesztő nálunk annyira ki van
tőve. Maassanak járásbíró előtt tárgyalatott ma
Horváth K. a képművészeti műtárlat illus-
trált katalógusa szerkesztőjének Molnár A. a „Ma-
gyarorszag és Nagyvilág” szerkesztője ellen jog-
sértés miatt indított pere. Horváth részéről Sz-
na Tamás, Molnár részéről Jankó János és a
bíróság részéről Waidl szakértők hallgattattak ki.
Mind a három visszaélésnek mondotta ki az
olyan eljárás, midőn a szerző, illetve szerkesz-
tő engedélye nélkül vesznek át irodalmi vagy
művészi termékeket, mely visszaélés azonban —
mint megjegyezték, nálunk gyakorlat és nincsen
törvényünk, mely ellene védelmet nyújtson. Ma-
ssanak bíró paraphrasis bián is jogserést látván
M. eljárásában, a „Magyarország és Nagyvilág”-
ot 35 fnt kártérítésben elmarasztalta. Molnár az
ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

Egy gróf elfogatása Nagy feltű-
nést okoz a bécsi aristocracia körében Sdatnie-
ky Henrik gróf tegnapi elfogatása. Lengyei mag-
nás család sarjasdoka, a gróf a bécsiek előtt is
meretes személyiség volt, ki a sport kedvével
szoros barátságban állt. A gróf pazar életmódja
okozta, hogy már több évvel ezelőtt egész va-

gyanat elköltötte, mi azonban nem akadályozta
őt hogy előbbi költséges kedveléseinek tovább
is hódoljon. Ennek megtehetésére a legközelebb-
lébb hitelmeleveleket gondolta ki és hogy pénzt
kölcsönözökre — természetesen nagy kamatra
— mindig szor tett, a könnyelmű gróf rokonsá-
gi viszonyaiból könnyen magyarázható. Család-
ja, különösen Galiciában élő tagjai nagyon gaz-
dagok.

Néhány nappal ezelőtt egy alkusz kiséro-
tében, kit megbízott avval, hogy az Égerben le-
vő fetelepei számára kezelőtt keresessen, egy szol-
gálaton kívül levő gazdatiszt jött lakására. A
gróf jó szótési ajánlatára a szeszödsz csakha-
mar kész volt. Az új kezelő a grótnak, kinek
családja előtte ismeretes volt, óvadéknul 400
frtot tett le kezébe. Utóbb a gazdatiszt mégis
aggódni kezdett, mert szükségessének látta, köze-
lebbi hírek megtudása végett Égerre utazni. Itt
azon meglepő hírt nyerte, hogy Stadniczky gróf-
ot nem ismerik. A gazdatiszt rögtön visszatért
és a rendőrségnél jelentést tett. Az utóbbi a bi-
rodalmi törvényszéket értesítette, a mely a gróf
rögtöni elfogatása iránt intézkedett. Stadniczky
grótot a III. kerületi rendőrhivatal egyik hivatal-
noka felkereste és az őt megkereső bíróttat tör-
vényszéknek átadta. A gróf körülbelül 35 éves
nő ember. Neje, ki több ízben kiszabadította
szorongatott helyzetéből, már 3 év óta nem él
vele és rokonaiboz tért vissza.

A maros-vásárhelyi m. királyi ítélő tábla

tanácsainak összeállítása a 1882-
iki évre.

185 azaz polgári szakos tábla

T. E. Geczó János k. tanácseln. Birák:
Binder Mihály György ktb. Sándor János ktb.
Pipos Peter ktb. Ferencz Károly ktb. Csergei
János ktb. Dr. Endes Gábor ktb. Szolga Miklós
ktb. Pogány Károly ktb. Ilyés Károly ktb. Vi-
ta Sándor ktb. Frink Endre ktb. Kovács János
ktbíró.

Tanácsjegyzők: Dr. Sándor Béla
kt. segédfogalm. Dr. Pap Domokos kt. tisztb.
fog. Jakabos Vilmos kt. tisztb. joggyakornok.

II-ik azaz urbérhisz szakos tábla.

Elnök: Br. Apór Károly k. t. elnök.
Birák: Deési Farkas ktb. mint előadó,
és Popovich Serván ktrb. Szolga Miklós ktrb.
Grúz István ktrb. Ilyés Károly ktrb. Dr. Dosa
Miklós ktrb. Lénárt Imre ktrb. és Fekete Gábor
kt. pótbíró, mint szavazó bírák.

Tanácsjegyző: Csiki Gyula kir. to-
galmozó.

III-ik azaz váltó, kereskedelmi
szakos tábla.

Elnök: Br. Apór Károly k. t. t. elnök. Bi-
rák: Ilyés Károly k. t. r. bíró mint előadó.
Popovich Serván, Szolga Miklós, Deési Farkas,
Grúz István, dr. Dosa Miklós, Lénárt Imre k. t.
r. bírók. Fekete Gábor k. táblai pótbíró, mint
szavazó bírák.

Tanácsjegyző: Csiki Gyula k. táb-
lai r. fogalmazó.

IV-ik azaz bünygyi szakos tábla.

T. e. Schneider József k. t. T. elnök. Bi-
rák: Nagy Sámuel, Popovich Sámuel, Spech
Adolf, Stoyka Antal, Grúz István, Böhmcs Gyula,
Mégay Ferencz, dr. Dosa Miklós, Lénárt
Imre k. t. r. bírók. Fekete Gábor és Damokos
László k. t. pótbírók.

Tanácsjegyzők: Kelemen István,
ifj. br. Szentkereszt Zsigmond és Sándor Kal-
mán k. t. r. fogalmazók.

Marosvásárhelyt, 1882. január hó 6-án.

Br. Apór Károly.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar tud. Akadémia máso-
dik osztálya tegnapi ülésén Ipolyi Arnold
püspök elnökűt s az első előadó Majláth Béla
volt. Székfoglalójában a „helynevek történeté-
vel foglalkozott. Nálunk, hol a népvándorlás al-<

okmányai s a löseki követek jelentései alapján, mennyire törekedtek a király és tanácsosai egyáltalán a nádorválasztás ellen. Azonban végre is engedniök kellett, s Thurzó György, nem mint eddig hitték, közfelkiáltással, hanem 150 szavazattal nádorrá választották.

Egyéb tárgya az üléseknek nem volt.

Az új csódtörvény az azt jan. 1-vel hatályba léptető három miniszteri rendelettel bővített második jogyzet szélű kiadásában jelent meg Tettyé-nél. E kiadás gyakorlati használhatóságát mindenképp a két tárgy mutató emeli, mely egy a törvényhez mind a rendelkezések csatolattott. Ára zsebkijadában csinosan kötve 1 frt nyolczadréban tüzve 80 kr.

A új csódtörvényeket az igazságügyminiszter a csódtörvény hatályba léptetése tárgyában kiadott külön külön íis megjelentek a Tettyé féle jegyzetszerű kiadásban egy nyolczadréban mint zsebkijadában árak 20 krajczár.

A bírói ügyviteli szabályzat 1874 óta jelentékeny módosításokon ment keresztül, melyeket rajta későbbi rendeletek de különösen a két legutolsó idej, ejtettek. E módosítások a régi szöveg negyedrészt helyezik hatályon kívül s így jó szolgálatot fog tenni az előttünk fekvő Tettyé féle jegyzetszerű kiadás, mely a bírói ügyviteli szabályzatot ma érvényében adja, kihagyván a hatályvesztett §-ait s helyükbe illesztve azokat a módosított későbbi rendeletek illet §-ait. A gyakorlati jogász e kiadás által sok utánalopozgatástól mentve megkímélve melyet különben el nem kerülhetne, tekintve a széles oldal szélektől melyek jegyzetekre bővegesen nyújtanak helyet. Ára nyolczadréban vagy zsebkijadában 60 kr.

Az új váltóeljárás, valamint porés és rendkívüli keresked. eljárás az ismert Tettyé féle jegyzetszerű kiadásban is megjelent, s akár zsebkijadában, akár nyolczadréban 10 kr-ért kapható. A Horváth és Jókuthy féle perrendtartással alakban és kiállításban teljesen megegyez e kiadás.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1882. január 11.

Helyi hírek.

— A városi iskolások elnökévé a tegnap délutáni választáson Dr. Eltes Károly kanonok-plebános választott meg.

— A Sámialapra utolag adott Dr. M. J. 3 forint. Az alap tesz a múlt év végén leirt 7 frt 83 kamattal együtt: **1210 frt 83 kr.**

— Ujjab csapat áthelyezés. Tegnap birtukhoz, mely a kolozsvári 62-ik és nagyváradi 51-ik seregre Bosznia-ba való áthelyezéséről szólott pótlólag hozzá tehetjük még azt is, hogy a Nagy-Szebenben állomásozó Meclenburg-Strelitz (31) ezred, melynek sorozó helye Nagy-Szeben és környéke, bir szerént, szintén megkapta a parancsot, hogy a Bosznia-ba még e hóban vagy a jövő elején való indulásra készen legyen.

— Kadácsi bácsi temetése katonai diszszel ment végbe tegnap. Minden osztályból sokan jöttek el megadni a végtisztességet az öreg embernek, kit a városon mindenki ismert. A szénutca tele volt s városunk kitérősegein kívül Rodakovszky altábornagy vezetése alatt ott láttuk a helyben állomásozó tisztikart teljes számában. A katonazenekar fűt gyászindulokat s egy egész század vonult a koporsó előtt. Az öreg Kadácsi bácsi azért vágyott főképp a kapitányi kinevezés után, hogy őt, ki háboruban egy egész századot vezényelt nehogy félszázad találya kikísérni az örök nyugalom helyére. Megtörtént. A koporsót az unokák s dedunékaik sora követett melyet egész ki sírgödörig nagy közönség kísért fel. Itt megadták a diszortizet, a katonai tisztelgéseket s aztán ráomlottak a göröngyök a napoleoni háborúknak szerzett kardbottjait, a régi karddal díszített koporsóra, melyben a 102 esztendő aggyasztan nyugosza örök álmát.

— A színházban tegnap Dozsa Györgyöt adták, Kovács Gyulával a cím szerepben. A nézőtér teljesen tele volt s a közönség érdekltségét a hazafias mondásokkal tele darab mindvégig lekötötte s minduntalan taps hangzott fel. Kovács ur nagy erővel játszta szerepét a miben csak az volt a baj, hogy organuma a fokozásokat nem igen bírta meg. Például hozhatnók fel a második telvonás tábor jelenetét, hol helyenként megbicsaklott a hangja. Dömjén kasszonyt, ki a kis széklei leányt játszta kileptekor zajosan tapsolták meg.

— A Mária-Valéria árva-ház javára a választmány a városi vigadóban két táncmulatást rendez. Az első f. hó 14-én lesz, a második jövő február hóban. Jegyek előre válthatók Demeter, Stein és Demjén urak kereskedéseiben, és Orbán J. ezukrádszárban.

— Fényképezési lapok cím alatt Veress Ferencz jeles fényképészünk s a kolozsvári m. k. tud. egyetemen a fényképezés „magántanára” szerkesztésében havi közlöny indult meg. E lap első szám tartalma következő: Lapunk célja s iránya, melyben a szerkesztőség körvonala s a közlöny célját és feladatát, hogy t. i.

a fényképezést egész terjedelemben s minden ágában felülvéve az újabb vívmányokat szemmel tartva, a segédeknek alkalom adassék maguk kimivelésére abban a tárgyban, melyet iparműiskolák hiányában fel nem dolgozhattak. Népszerű fényképezést V-Sárfy Ignácól, egy hosszabb cikksorozat, mely népszerű modorban tárgyalja a vegytant. Gyakorlati fényképezést, tapasztalatok a „nedves kezelés” körül Veress Ferencz-től. A legelső fényképek körül D—ó. D. vegyesek. Szerkesztői izenetek. A vegyes hírek körül említendőnek tartjuk, hogy a vallás és közoktatási miniszter ur a budapesti műegyetemen a fényképezést előadásra rendes tanszékét szándékozik felállítani. Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Hazai iparosok ha egész vagy fél éven át hirdetnek a dijjnak felét fizetik. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár sétater-utca 16-szám. A fűzetet a „Kelet” nyomdája állította ki.

— Figyelemre méltó butorárb van a Demeter József kirakatában. Egy szék ez, melyet Bak Lajos rajzolt és készített. Nem a tiszta munkát említi meg elismeréssel, hanem a stílt, melyben dolgozva van. Eredeti magyar mustra, magos báttal — melynek lapját faragások élénkítik s nehézségét a közepén kivágott szivalak töri meg — s keresztbe rótt lábak, melyeken a falasi székek, de modern alakban dolgozva, nagy diszszel. Azt juttatja eszünkbe: hogy miért kell nekünk mindenért, még izlésért is a külföldhez fordulnunk s miért gondolunk nálunk olyan keveset, a mi hazai eredetű mintáink fejlesztésével. Diszletekben úgy, mint formában elég változatos és figyelemre méltó, a mit házi felszerelésekben, szabadidőszórakozásokban a magunkból feldolgozhatnánk s a mit a külföld is — részben eredetiségéért, részben érdekességéért — nagyobb becsületet méltatna, mint a mostani idegen mustrák utánzatát. Hogy csak egy kis példát említsünk, Zsolnay a majolika gyáros minden készítményére azokat az apró magyaros színezést, formájú ékítéseket alkalmazza, melyeket régi ruha díszítésekről stb. rajzoltatott le az iparmuzeumból a kormány, s milyenneket maga Zsolnay nagy előszeroréttel gyűjt — s a külföld kapkodja drága áron e készítményeket, mint igen értékes udjónságokat. Wlaszlovics egy késgyáros elkezdte azokat a hold alakú, arannyal kivert görbe magyar késeket készíteni — s ma nem gyűz eleget küldeni ki Franciaországba. Miért ne volna okos dolog butorzatunkban is figyelemmel lenni a régi szép alakzatok iránt — ha már a divat megadtát abban, hogy ruházatunkban megtartsuk? Bak Lajos butorkészítményeiben magyar mustrákat dolgoz fel modern és szép alakban — ezért említi meg, ezért dicserjük meg most kiállításuk székét is. Bárha követőkre találna iparosaink! —

— Fakiállítás. A keresk. és iparkamara következő figyelemztetést boesátotta ki: az osztr. magyar fatermelők, fatermelők és faiparosok egylete elhatározta, hogy az osztr.-magyar ipar és földmívelési kiállításán Triesztben (1882-ik aug. 1-től nov. 15-ig) a fatermelés, valamint a faipar terményei egy általános, az egész osztr. magyar államra kiterjedő kiállításban kiállítatassanak, hasonlólag, mint a párisi 1878-iki kiállítás s azon célból, hogy egyfelől az egyes kiállításra esékélyebb költség esvén, nagyobb számmal vehessenek részt; másfelől pedig, hogy egy, az osztrák-magyar erdőtulajdon és a nevezett füzletágak fontosságának megfelelő, rendszeresen összállított összépek éressék el. Az egylet az ezen általános kiállítási részvételre azon kérelemmel hívja föl az érdekelteket, miszerint a bejelentést a kiállítandó tárgyakat, nemkülönben az igényelt helyiségeket együtt, tekintetvel az előirt határidőre, legkésőbb 1882. január 15-ig az egylet irodájába Bécsben L., Eschenbachgasse 11. kildjék be. Az egylet nemcsak a végrehajtó bizottságnál eszközli a helyi illeték és az illető vasutvonalokon a kiállítási tárgyakért járuló szállítási díj lényeges leszállítását, hanem az általános kiállítás egyszerűsödését és résztvevők érdekét minden tekintetben védeni is fogja. A nevezett egylet e felhívására, alóli kamara az érdekelteket oly megjegyzéssel értesíti, hogy a részletesebb program a kamara irodájában a hivatalos órákban megtekinthető. Kolozsvár, jan. 8. 1882. Kereskedelmi és iparkamara.

— Lapunk mai számában veszik melékletben t. olvasóink a budapesti, magyar csokoládé pót és fügekévé gyárának „Hazai Kávé” készítményéről szóló hirdetményt mely a takarékos gazdaságosoknak van ajánlva.

— Időjárás Európában: A nagy légnymás (775) a kontinens délnyugati részéből kiterjed annak többi nagy részére (765—768). Méréseket szelek mellett az idő délnyugaton derült, s többi nagyob részben változó felbőzött helyenkin csapadékkal. A hőmérséklet nagyobbodott. Hazánkban: Többnyire északi és északnyugati részben délies, helyenkin erős szeleknél a hőmérséklet nyugaton kissé nagyobb, keleten kisebb lett; a légnymás délen alább szállt. — Az idő általában napos felbő borással változó: csapadékok helyenkin voltak, a Kárpátok vonalában hóval. Az ország nyugati fele fagyponon fölül enyhe, keleti fele fagyponon alul hideg volt. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Általában napos felbő, borással változó időt várhatni továbbra is, keleten helyenkin csapadékkal.

Hazai hir.

— Gyilkosság történt tegnapelőtt Bozsonyban. Egy anya magát és mindkét gyerme-

két széngűzzel akarta megmérgezni. A szerencsétlen család a Walloner-utczában egy nyomorult kamrában lakott. Schneider Alojza, az ille- tő nő, még csak 28 éves volt, s rövid idő előtt lett özvegygyé. Hat éves fiacskájával és négy hónapos leánygyermekével nagy nyomorban tengődött, mert kézimunkájával alig tudta a legszükségesebb élelmi czikkeket beszerezni. Tegnapelőtt délután tele tömte a takaréktűzhelyt szénnel, jöllehet, hogy ebben csak fával lehetett tütni. Midőn d. n. 6 órakor rájuk törték, a lányka halva volt, az anya eszméletlen állapotban, de a fiúnak jóformán semmi baja.

Vegyes hírek.

— Tűzhányó hegy. Mauna-Lua havai Vulkan, 1880. november 5-ike óta hánja a tűzet. Ez a legnagyobb tűzokadás, melyet ölvén év óta tapasztaltak. Főnean kékíró, a láva folyamról 38 olajfeszteményt készített. Hunolulból írják, hogyha az összegyűlt lávafolyam a földterület egy részén szétömlik, oly sűrű füst száll fel, hogy néha a legáthatóbb fényugár sem tör rajta keresztül. — A láva oly izzó, hogy negyven mérföldnyire is megtartá fogékonyaságát. — Több helyt a föld fel van szakadva s anyiláson mint zuhatag ömlik ki a pirolávafolyam. Hilo városa nagy veszedelemben forgott, hogy végőrája itt és eltörték a föld szinéről. A tűzfolyam félkörben vette körül, de szerencsére irányt változtatott s a kisváros megmenekült.

— Vérengző király. Említettük volt lapunkban azt, hogy az asanti király 200 fiatal leányt gyilkoltatott meg azért, hogy palotájának építésénél az áldozatok véréb a vakolatba kavargják. Ez ügyben vizsgálatot rendeltek el s kiderült, hogy a tömeges gyilkoláslról kelt híralapok. A lemezárólt leányok egy szomszédos néptörzshöz tartoztak, melynek városába a király katonái betörték és összefogdosták a kellő számú áldozatoknak szánt leányokat.

— Lőpor robbanás. Észak-Amerika Jawa államában Oskaloosa városában három gyermek pisztolyal lödözött egy lőporraktárt, hol 500 kiló puskapor volt fűlhalmozva. A szerencsétlen gyermekek jól tudták löni, mert nehány lövés után az egész raktár levegőbe röplött; az óriási robbanás megölte mind a három gyermeket, szétroncsolt testüket messze elszórtá, és a város északi részében majd minden házat megsértett, a többi városrész ablakait pedig bezuza.

— Egy hajó sorsa. Pétervárról távirják jan. 9-ről: Irntakból érkezett jelentés szerint Szekowsky utazó arról értesít, hogy a „Rodgerson” hajó augusztus hó 9-én szedte föl horgonyait és a Providence öbölből Herald földre vitorlázott. Egy északra jővő amerikai hajó a Providence öbölből érkezvén, a kapitánynak elbeszélte, hogy a Herald sziget közelében halt emberekkel telt csónakot látott, a kiknél más egyéb tárgyakon kívül ezüst kanalak is voltak. E kanalakon „Jeanette” név volt bevéve. A „Rodgerson” Heraldföldről fog telni s onnan a „Jeanette” fölkeresése végett a Kamcsatkában vásárolt kutyákkal különféle irányban portyázásra fog indulni.

— Hegyomlás. Svájcban Lüttschental falu közelében az Interlakenből Grindelwaldba vivő ut mentén múlt évi december hó 27-én szerencsétlenség történt. A kis falu mély völgyben fekszik, s hosszan nyúlik el a magas sziklák által övezett nagy hegy alatt. A sziklatömegből hatalmas tömeg omlott alá, s egy házat és pajtát zuzott szét. A háznak két fívr lakott ki- lenez tagból álló családjával, kik azonban csodálatos módon mind menekültek. Az egyik fívr elbeszélése szerint éjjel két óra tájban a hegyről iszonyu zugást hallott. Nem mozdult ágyából, s csak arra emlékszik, hogy már a legközelebbi pillanatban a ház összedült. Oda mászott nejéhez és gyermekeihez, kik a legnagyobb bámulásra mind életben voltak. A szomszédok kiszabadították őket a romok közül. Felesége vállán erős zuzódást, ő azonban csak jelentéktelen horzsolást szenvedett. A szerencsétlenség szinhezbe borzasztó látványt nyújt. A házat a leomló sziklatömeg magával sodorta, és egész az ut széléig toltá. A butorok darabokra törték, s a mi a legcsodálatosabb, az ágyak sem maradtak épségben. A szerencsétlen család élete valóban haezádon függött, mert azon helytől, hol a romok fektűsznek, másfél hüvelyknyire, mely, sziklás völgyben hatalmas hegyi patak fut tova. Ha a szikla tovább omlik, a család tagjai menthetlenül odavesznek. A leomlott szikla-csoport 19 méter hosszú, 3 méter széles és 4 méter magas. Az omladék helyén kiszaggatott fák, apró kövek és szétzuzott szirtdarabok fektűsznek. — A szerencsétlen lakosok igen szegény emberek, házuikkal majdnem minden vagyonukat elvesztették, tiltétvegyeiket pedig a sziklatömeg egészen elpusztította.

CSARNOK.

AZ ŐZ.

Siemieniński Lucian beszélye. Lengyelből: WLISLOZCKI HENRIK. (Folytatás.)

Mscislawska asszony megróttá gondatlan eljárása miatt és tettetett haraggal mondá:

— Nem kellett volna oly megdondolatlanul megőlni a kedves állatot! Az őz-cimer nélkül is nem holtunk volna meg éhen! Ah, lovag ur, Ön mindig szélsőségekben jár! Engem őrtlenség szeret, a nélkül, hogy más valamine is gondolna; ha valakit házánál fogad, kész saját véréb is kiöntani! —

Igy szóla Katalin asszony, de titkon bízelve érezte magát Gastold ezen áldozatkész- ségétől, ép úgy érzelme állandóságától, mely sorsának rosza való fordultával is meg nem változott. Végül kezét nyújtott a lovagnak és meghatva, könnyezve mondá:

— Nekem hozott áldozatát nem fogom elfelejteni soha. Adósa maradok mindörökre. A végezetre bízom gyermekemet.

Midőn reményét elveszté fiának adott ígéretét beváltani, elbucsuozott Gastoldtól és haza tért, utközben megdondolván, hogy mivel csillapítsa el gyermeke vágyát. Megérkezésekor fiát eszméletlenül találta. A napról-napra növekedő ház a gyermek halálát idézte elő és nem lehet tudni vágyódása az őz után vagy pedig egy vele született betegség vitte kora sirba...

Egyetlen gyermekének betegsége nagy bánattal tölté el Katalin asszony szívét. Fájdalma lecsillapulása után, férjének öcsesei a fiatal és szép özvegyet második házasságra akarták birni. Rokonai és ismerősei unszolásai folytán, kik a gazdag özvegy milliómokra menő vagyonra után törték, megszállta lelkét egy gondolat. Megemlékezett arról, hogy van e földön valaki, ki méltó ő hozzája, ki oda áldozta vagyonát, sőt még utolsó kincsét, övét is; ez megérdemelte szerelmét, annál is inkább, mivel soha se reményelte, hogy viszont szerelmet keltsen. Azért is egy napi unszolás után rokonai előtt kijelentvén szándékát, azt mondá:

— Életemnek hátra levő részét mint özvegy tölteném el, ha előttek ez kedves volna; de mitánt ti azt akarjátok, hogy férjhez menjek, úgy kijelentem, hogy senki vagy Gastold lovag lesz a jövődbeli férjem.

— Csak trétál, sógorasszonyunk — válaszolák első férjének öcsesei.

Azon pazarló! az a könnyelmű uracs! kinek nincs egyebe, a ronda kunyhóán kívüli, az legyen a vidék leggazdagabb asszonya férje? Bizony pompás tréta, melyet őa becsületes emberekkel tiz!

— Nem trétálok — mondá erre Katalin asszony; — komoly szándékom. Tudom, hogy Gastold elszegényedett; de százszorta inkább oly férjet választok magamnak, ki engem szeret, ha szegény is, mint olyant, ki vagyonom után tör.

A ki nekem annyit áldozott fel mint ő, és még pedig a legesékélyebb remény nélkül, a legesékélyebb jutalomra, a jövődbeli szerencsémot is meg fogja állapítani.

A sógor urak végül is belátták, hogy Katalin asszonyt elhatározásában megingatni nem lehet és nem állottak többé ellent, annál is kevésbé mivel Gastold esze és nemes szíve előtt meg kellett hajolnók.

A menyegző nagy diszszel megtartottat. A fiatal férj, tapasztalásain okulva, ezentul, midőn tömördek vagyon birtokában volt, számitással élt. De ha a viszonyok követelték és ha bűköznök kellett lennie, akkor se pénz, se fáradságot nem kímélt egy egyéni, mint nyilvános érdekeknel.

KÖZGAZDASÁG.

A külföldi kiállítások és versenyek.

Nemzetközi gyapotkiállítás tartatik t. éokt. 5-étől december 31-ig Atlantában (Georgia, Északamerika).

Nemzetközi villamossági kiállítás Londonban, rendezi a Sydenham-Crystal palace igazgatóság; megnyitás december 1-én.

Székek és ülőbutorok kiállítása a bécsi technológiai muzeumban 1881. évi december 1-től 1882. április 1-ig. E kiállításra nemzetközi s tehnikai udjónságokkal bárholnan lehet pályázni.

Orosz országos kiállítás Moszkvában az 1882. év derekán, főleg ipar- és mezőgazdasági terményekkel.

Gyarmatárúk és kiviteli czikkok nemzetközi kiállítása 1883-ban Amsterdamban, melynek védnökségét a németalföldi kormány elfogadta s az összes kormányokat a részvételre felszólította. A kiállítás, mely öt osztályra oszlik, több szakkivállítással s tanácskozmánnyal lesz összekötve.

Heraldikai kiállítás 1882. aprl havától májusig Berlinben.

Ugyanott általános egészségügyi kiállítás június 1-től október hó 1-ig.

Mezőgazdasági, ipari- művészeti s műipari kiállítás Bordeauxban 1882. június 1-től, nov. 1-ig. Franciaországon kívül részt vehet benne Spanyolország és Portugalia. A bor- és szeszesitali osztályban minden államból résztvehetnek a termelők. Bejelentések az elnököz intézőndök: „m. le President de la Société Philomatique, rue du Chateau Trompettes 8. Bordeaux.”

Buenos-Ayresben 1882. febr. 15-én tartományi közkiállítás nyílik meg, mely nemzetközi gépkiallításal van összekapcsolva.

Lipsében a jövő év nyarán a grafikai művészetek s a könyvkötészet készítményeiből nemzetközi kiállítás tartatik. Augusztus hó közepén ugyanott a német és osztrák könyvkötő- és díszműiparosok szövetkezetének közgyűlése tartatik.

még s ezzel kapcsolatban egy e szakba vágó kiállítás is rendeztetik.

A bajor országos iparkiállítás 1882. május hó 15-én nyílik meg Nürnbergben s tart 1882. október 15-ig.

A bécsi osztrák műiparmuzeumban a könyvnyomdászati fejlődésének feltüntetése (1482-től 1882-ig) kiállítás rendeztetik. Ugyanott a művészházban, nemzetközi művészeti kiállítás.

Január elején Zürichben megnyílik az általános svájci ipari és műipari kiállítás.

Trieszti országos kiállítás 1882-on Triesztnak Ausztriához való csatolásának 500 éves fordulója alkalmából. Fedett tér 25.000, szabad tér 35.000 m² méter. Az épületek 1882. janus 1-ig elkészűlnek. Megnyitás augusztus 1-jén, bezárás november 15-én. Kiállítatók ausztriai és magyarországi, valamint az ocepált tartományokból mindennemű iparcikkok és nyerstermények. M. K. I.

Figyelemztetés. A kolozsvári keresk. és iparkamara, a kereskedelmi miniszter ur felhívása következtében, figyelemzteti a bortermeleket és liqueur gyárosokat, hogy az italokra nézve Bordeauxban f. évi június — november hónap nemzetközi kiállítás fog tartatni.

A bejelentésekhez szükséges ívek az orsz. magy. gazdasági egyesületnél és a budapesti keresk. és iparkamaránál kaphatók, s a bejelentések febr. 1-ig Bordeauxba a „Société Philomatique” elnököz küldendők. Készletesebb felvilágosítással a kolozsvári keresk. és iparkamara irodája szivesen szolgál.

A franciaia piac s a magyar borok kivitelére nézve fontossággal bírván, óhajandó, hogy termelőink e kiállításban részt vegyenek.

Kolozsvár jan. 10 1882.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Kolozsvárt, 1882. jan. 11-én —

Hungária szálloda: gr. Teleky Döme képv. Deés. Frankl A keresk. Bécs Miksa Imre birt. Hadrév.

Nemzetközi szálloda Rusz Alois ut Buskberg Schwarz Hermann keresk. M.-Vásárhely. Grosmann B. ut. Bécs. Stern J. ut. Bécs.

Pannónia szálloda. Vois Richard ut. Bécs. Pál Imre v. főnök Éled. Dancinger J. ker. M.-Tóhat. Beck Fer. ker. Arad. Erős G. ut. B. Pest. Rosenthal I. izr. pap Sz.-Ujvár. Fekete J. birt. Egeres. Sternberg Rózsalia kereskedő Sz. Ujvár.

A

„Kelet” magántáviratai. (Magyar távirati iroda)

Budapest, január 11. A képviselőházban a pénzügyér betérjesztette a köölajadó fölemelése, ásvány-olaj megadóztatása, az igazságügyér a gyámsági törvény módosítása, uszora és káros hitelügyletekről a törvényjavaslatokat.

Bukarest, január 11. Romániában lendületet vett a zsidók elleni izgatás, a kormány övintézkedéseket tett.

Kassa, január 11. Abauj-Tornamegyék egyesítése végrehajtatott.

London, január 11. Az ellenzéki lapok vádolják Gladstonet, hogy kész szolgálja Gambettának. Whig lapok félnek, hogy Bismarck bonyodalmat idéz elő a külföldön az államcsiny leleplezésére.

Pétervár, január 11. Cserevin felmentetett állásától.

Temesvár, január 11. Joanovits Gorman plébóki kormányzóvá kinevezetett.

Páris, jan. 11. Gambetta, ha a Scrutiniv nem fogadtatik el, leköszön.

Kairo, jan. 11. Az együttes jegyzék izgatottságot keltett, hogy a kormány jegyzéket nem teszi közzé.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén

1882. jan. 5.

Magyar aranyjárdék	11960
Magyar vasúti kölcsön	889/
Magyar kel. vas. államköt. I. kibocsátás	889/
Magyar kel. vas. államköt. II. kibocsátás	134
Magyar kel. vas. államköt. III. kibocsátás	912/
Magyar földterhermentési kötvény	1104/
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	974/
Temesbányai földterhermentési kötvény	994/
Temesbányai földterherment. kötv. záradékkal	984/
Erdélyi földterhermentési kötvény	984/
Horváth-szalvoni földterhermentési kötv.	974/
Magyar szőlődzsma váltási kötv.	100
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	994/
Osztrák járadék papírban	112
Osztrák járadék ezüstben	122
Osztrák járadék aranyban	774/

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KAROLY.

NYILTÉR. *)

(nyavalyatörést) gyógyít le vitélig Dr. Kállisch különleges gyógyászás Dresdában. (Szászország.) Terjedelmes eredménye, (8000) folytán a párisi tudományos társaság nagy arany érmével kitüntettetett. (432)

*) E rovat alatt megjelenő ezikkéért semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

13—27

Eskórt

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeali irány Kolozsvárról.

Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak			
		202. sz.		204. sz.		202. sz.		II. oszt.			
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12
Csucs (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62
Tüvis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03
Tüvis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	4	90	3	50
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	18	3	70
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	34
Segesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99
Segesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28
Apáca	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75
Predeal	Erk.	4	28	—	—	reggel	—	14	87	10	62

Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.

Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak			
		201. sz.		203. sz.		201. sz.		II. oszt.			
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.
Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62
Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75
Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09
Apáca	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65
Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28
Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54
Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75
Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28
Segesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—
Segesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99
Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34
Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—
Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52
Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23
Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97
Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70
Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50
Tüvis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—
Tüvis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03
Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62
Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24
Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	03
Gyéres	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53
Apahida	"	—	—	5	38	8	11	—	55	—	39
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—
Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83
Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47
Csucs	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12
Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12
M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.

Állomások	Szem. von. 1082. sz.	Állomások	Vegy. von. 1812. sz.	Állomások	Szem. von. 1801. sz.	Állomások	Vegy. von. 1811. sz.	Árak
Minden nap	óra perc	Minden nap	óra perc	Minden nap	Minden nap	Minden nap	frt kr.	II. oszt.
Kapus (V.) Ind.	11 19	Kapus (V.) Ind.	4 25	N.-Szeben (V.) I.	3 58	N.-Szeben (V.) I.	10 05	6 19 5 85
N.-Szeben (V.) E.	1 41	N.-Szeben (V.) E.	6 50	Kapus (V.) Erk.	5 50	Kapus (V.) Erk.	11 57	8 33 4 52

Tüvis—Gyulafehérvári szárnyvonal.

Állomások	Szem. von. 1702. sz.	Állomások	Vegy. von. 1712. sz.	Állomások	Szem. von. 1701. sz.	Állomások	Vegy. von. 1711. sz.	Árak
Minden nap	óra perc	Minden nap	óra perc	Minden nap	Minden nap	Minden nap	frt kr.	II. oszt.
Tüvis (V.) Ind.	2 39	Tüvis (V.) Ind.	8 20	Gy.-Fehérvár I.	1 01	Gy.-Fehérvár I.	6 24	5 01 3 59
Gy.-Fehérvár E.	3 11	Gy.-Fehérvár E.	9 10	Tüvis (V.) Erk.	1 33	Tüvis (V.) Erk.	7 14	1 24 3 03

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.

Állomások	Szem. von. 1602. sz.	Állomások	Vegy. von. 1612. sz.	Állomások	Szem. von. 1601. sz.	Állomások	Vegy. von. 1611. sz.	Árak
Minden nap	óra perc	Minden nap	óra perc	Minden nap	Minden nap	Minden nap	frt kr.	II. oszt.
Kocsárd (V.) Ind.	9 12	Kocsárd (V.) Ind.	5 00	M.-Vásárhely Ind.	9 07	M.-Vásárhely Ind.	4 38	5 31 3 70
Maros-Ludas	10 08	Maros-Ludas	4 08	Csapó-Radnóth I.	10 28	Csapó-Radnóth I.	5 58	1 28 3 05
Csapó-Radnóth I.	11 18	Csapó-Radnóth I.	6 05	Maros-Ludas	11 20	Maros-Ludas	6 55	3 62 2 59
M.-Vásárhely E.	12 26	M.-Vásárhely E.	7 18	Kocsárd (V.) Erk.	12 14	Kocsárd (V.) Erk.	7 49	2 84 2 03

Hirdetmény.

Marosvásárhely sz. kir. város közönsége részéről közhirrre tétetik, hogy a város tulajdonát képező kizárólagos sórkiméresi javadalom, 1882. Január hó 16-tól—1887. évi Deczember hó végéig nyilvános árverés útján hasznosbérbe fog adatni.

A nyilvános szóbeli árverezés Marosvásárhelyt a város házában

1882. évi január hó 16-án

délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Az árverezés a m. kir. nagyméltóságú belügyminiszterium által jóváhagyott szerződési feltételek értelmében fog megtörténni, melyek a tanácsház irodájában hivatalos órák alatt, bárki által megtekintethetők.

A kikiáltási ár egy évi bérre nézve 6000 az az Hatezer forint. Bónatpénzül a most említett kikiáltási ár 10⁰/₁₀₀ka az az 600 forint teendő le előlegesen az árverező bizottság kezeihez, vagy csatolandó a zárt ajánlatokhoz.

Zárt ajánlatok azonban csak az árverezés megkezdése előtt fogadtnak el, s ezeknek azon nyilatkozatot is tartalmazniok kell, hogy vállalkozni kívánók az árverési feltételeket ismerik, s magukat azoknak mindenkben alá vetik.

Maros-Vásárhely sz. kir. városi törvényhatósági bizottságnak 1881. évi Deczember 30-án tartott üléséből

Kovács Samu,
polgármester helyettés.

Demjén Ágoston

műlakatos Kolozsvárrt.
(Ezelőtt Veres Dániel.)

Ki több nevezetes bécsi és pesti műhelyekben és gyárakban magát kiképezte, tisztelettel kívánja a nagyérdemű helyi és vidéki közönséggel tudatni, hogy minden a lakatosi szakmába vágó

RENDES és MŰ-MUNKÁK,

u. m. Virágtartó asztalok, Luszterek, a legujabb minták szerinti sir- és garádies rácszatok, lépcsőzetek, csinos paluszterek, olvasó támlák:

épületi ajtók és ablakok

vasalások, mindenféle vastetőkhez szükségesített constructiók, villámhárítók,

finom záruk és templom ajtókhózi cizfrázott pántok

elkészítését vert vagy kovácsolt vasból, gyors, pontos és a legmérsékeltébb, — csaknem az öntött vasból készültékhöz hasonló árakban kész elvállalni, s a vidéki megrendeléseket is elfogadván, azokat pontosan teljesíteni.

Lakásom Kolozsvárrt, Belszén-utca 12. sz.
(Ezelőtt Veress Dániel.)

(305) 43—100

Demjén Ágoston.

KEZESKEDVE,

Vizmentes esőköpenyek

divatszövetekből gummitéttel, gummival bevont szövetek, ugyszintén impregnált szűrősző és Tüffel különösen találó vadászat kedvelőnek minden alakban és J o p p e n e k

7 főtől kezdve.

A cs. kir. katonaság számára pedig az előírás szerinti alakokban

J. N. Schmeidler.

O felsőge haditengerészet szállítója Bécs VII. Sztiegasse 19. Főlekraktár : 1. Kohlmarkt 5.

10—

Egy iroda-segéd

kerestetik, ki főleg a magyar és német levelezésben, azonban a könyvvezetésben is kissé jártas és a fűszer-kereskedést tanulta.

Ajánlatok — a belépetheti határidő megjelölésével —
czimzendők:

Hutflesz Károlynak

(9) Maros-Vásárhelyt. 2—2

Nincs többé tyukszem és szemölcs!

A nagysolymosi Konez Ármín gyógyszerész és vegyész által készített „CLAVETYL” tyukszem, anyajegy, vastag bőr és minden hasznos bőr-képző-mény szemölcs irtószere, mely minden égető, vagy étető szertől ment, fájdalom nélkül pár nap alatt gyógyít. — Ára 1 üveggel használati utasítással 1 frt

Hatásáért kezeskedem!

Kapható: Budapest főváros és a vidék majd minden nagyobb gyógytárában.

Továbbá ajánlom Sz.-Udvarhelyről postán megrendelhető alábbi kúttinó hatású szereket u. m.:

ÉDES MAGYAR MUSTÁR, gyógyerejű és ételhez való, kúttinó. Ára egy nagy üveggel 70 kr., 1 literes üveggel 1 frt 70 kr.

CSUZ ÉS KÖZVÉNYSZESZ, biztos hatású, több elismerő irattal ki-tüntetett szer. — Ára 1 nagy üveggel 1 frt.

EMESZTŐ LABDACOK, mindenféle gyomorbetegség, Katzenjammer korhelység utáni betegség elleni biztos hatású. — Ára 1 frt.

HURUT LABDACOK, Natha, orr-, gége-, mell- és tüdő-kathalusal gyors és biztos hatású. — Ára 1 frt.

GLICZERIN LABDACOK, Egér, patkány, vakond stb. irtó szer. Csak-is rágeselő állatoknak ártalmas, házi állatoknak egész ártalmatlan. — Ára 50 kr.

TANNO CHININ HAJKENŐCS. Haj barnító, növesztő, göndörítő, moj és korpásság ellenes. Biztos hatású. — Ára 1 frt.

ARCZ KENŐCS ES MOSDÓ VIZ. Széplő és minoen bőrbetegség ellen kúttinó hatású. — Ára 1 frt 50 kr.

HÁJSZESZ Hajnövesztő, göndörítő, moly és korpásság ellen biztos hatású. — Ára 1 frt.

KELETI BARNA VAGY FEKETE HAJFESTO-SZER. — Ára 1 frt.

HAPOR. Tökéletes ártalmatlan, utasítással. — Ára 1 frt.

HÓNALY ÉS A KELLEMETLEN SZAGU LABIZZADAS ELLENI POR. Biztos hatású. — 1 frt.

VERTISZTÍTŐ LABDACOK. 1 doboz